

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány állásponyjának.

1

Jelen előterjesztés csak tervezet, amelynek közigazgatási egyeztetése folyamatban van. A minisztériumok közötti egyeztetés során az előterjesztés koncepcionális kérdései is jelentősen módosulhatnak, ezért az előterjesztés jelen formájában nem tekinthető a Kormány állásponyjának.

A dokumentum célja a társadalmi egyeztetés elindítása és a jogalkotási folyamat átláthatóvá tétele, amelynek alapján, illetve eredményeként a mellékelt tervezet valamennyi tartalmi és formai eleme módosulhat!

HATÁSVIZSGÁLATI LAP¹

- Előterjesztés címe: a különleges bánásmódot igénylő személy részvételét igénylő eljárási cselekmény elvégzésére szolgáló rendőrségi helyiség kialakításáról és ellenőrzéséről szóló IM rendeletről
- I. Költségvetési hatások: Az Előterjesztésnek közvetlen költségvetési hatása nincs. Az Előterjesztés terminológiai, technikai jellegű módosításokat tartalmaz, amelyek biztosítják a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény megfelelő végrehajthatóságát. Az Előterjesztéssel összefüggésben a hivatkozott törvényhez készített önálló hatásvizsgálatban foglaltak az irányadók.
- II. Adminisztratív terhek: Az Előterjesztésben foglalt tervezetben szabályozott rendelkezésekkel összefüggésben az érintett szervezeteknek adminisztratív többletterhekkel nem kell számolniuk.
- III. Egyéb hatások: Az Előterjesztésnek egészségi, környezeti, társadalmi hatásai nincsenek.

Budapest, 2018. május 28.

¹ Készült: az előzetes és utólagos hatásvizsgálatról szóló 12/2016. (IV. 29.) MvM rendelet alapján

**Az igazságügyi miniszter
.../2018. (.....) IM rendelete**

**a különleges bánásmódot igénylő személy részvételét igénylő eljárási cselekmény
elvégzésére szolgáló rendőrségi helyiség kialakításáról és ellenőrzéséről**

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 866. § (2) bekezdés 3. pontjában kapott felhatalmazás alapján a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 109. § 1. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. Az eljárási cselekmény elvégzésére szolgáló különleges helyiség kialakítása

1. § (1) A különleges bánásmódot igénylő személy részvételét igénylő eljárási cselekmény elvégzésére szolgáló rendőrségi helyiséget (a továbbiakban: különleges helyiség) az e rendeletben meghatározott követelményeknek megfelelően kell kialakítani.

(2) A különleges helyiség indokolt esetben annak biztosítására is használható, hogy a különleges bánásmódot igénylő személy az eljárási cselekmény helyszínén – különösen az eljárási cselekmény elvégzésére történő várakozás során – a büntetőeljárásban részt vevő más személlyel ne találkozzon.

(3) A különleges helyiséget úgy kell kialakítani, berendezni, felszerelni, hogy az életkortól és nemtől függetlenül igazodjon a különleges bánásmódot igénylő személyek szükségleteihez, elősegítse jogaik gyakorlását, kötelezettségeik teljesítését, erősítse lelki és fizikai biztonságérzetüket.

(4) A különleges helyiségben kép- és hangfelvétel készítésre és rögzítésére alkalmas technikai eszközöket biztosítani kell.

(5) A különleges helyiség az e rendeletben meghatározottaktól eltérő célra nem használható, és abban nem helyezhető el olyan bútor, irodaszék, irodaszer vagy más tárgyi eszköz, ami veszélyezteti, vagy nem közvetlenül szolgálja az (1) bekezdésben foglaltak megvalósulását.

(6) A különleges helyiséget az 1. mellékletben meghatározott szakmai követelmények szerint kell kialakítani.

2. § (1) Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv központi szerve lehetőség szerint valamennyi rendőrkapitányság illetékességi területén gondoskodik legalább egy különleges helyiség kialakításáról.

(2) A Budapesti Rendőr-főkapitányságnak és a megyei rendőr-főkapitányságoknak az illetékességi területükön legalább egy különleges helyiség kialakítását biztosítaniuk kell.

2. A különleges helyiség használatbavételével kapcsolatos eljárás

3. § (1) A különleges helyiség az alkalmasságot megállapító tanúsítvány kiadását követően használható. Az alkalmasságot megállapító tanúsítvány akkor adható ki, ha a különleges helyiség megfelel az 1. § (2)-(6) bekezdésében meghatározott követelményeknek.

(2) Az alkalmasságot megállapító tanúsítványt az országos rendőrfőkapitány javaslatára az igazságügyért felelős miniszter a rendészetért felelős miniszterrel egyetértésben adja ki.

(3) Az 1. § (2)-(6) bekezdésében meghatározott követelményeknek való megfelelést az igazságügyért felelős miniszter által vezetett minisztérium a (2) bekezdés szerinti tanúsítvány kiadását megelőzően a helyszínen megvizsgálja.

3. A különleges helyiség használatának ellenőrzése

4. § (1) A különleges helyiség használatáról a helyiséget kialakító rendőrkapitányság nyilvántartást vezet.

(2) A nyilvántartás tartalmazza

a) a különleges helyiséget működtető szerv nevét, címét, a szoba számát,

b) az eljáró hatóság megjelölését,

c) az eljárási cselekmény elvégzésének időpontját,

d) az eljárási cselekmény elvégzésével érintett személy életkorát, a büntetőeljárásban betöltött szerepét, valamint annak megjelölését, hogy milyen körülmények alapozzák meg a különleges bánásmódot igénylő személyi minőségét.

(3) A nyilvántartás adatairól az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv központi szerve havonta, a különleges bánásmódot igénylő személyek nevét nem tartalmazó, országos statisztikai kimutatást készít, amelyet félévente megküld a rendészetért felelős miniszter által vezetett minisztérium és az igazságügyért felelős miniszter által vezetett minisztérium számára.

5. § (1) Az alkalmasságot megállapító tanúsítvány kiadását követően az igazságügyért felelős miniszter által vezetett minisztérium legalább két évente felülvizsgálja, hogy a különleges helyiség megfelel-e az 1. § (2)-(6) bekezdésében meghatározott követelményeknek, és azt rendeltetésszerűen használják-e.

(2) Ha az igazságügyért felelős miniszter által vezetett minisztérium a különleges helyiség alkalmasságával kapcsolatban hiányosságot vagy rendeltetésellenes használatot észlel, – az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv központi szerve, valamint a rendészetért felelős miniszter által vezetett minisztérium egyidejű értesítése mellett – nyolcnapos határidő kitűzésével felhívja az érintett rendőrkapitányságot vagy rendőr-főkapitányságot a hiányosságok pótlására vagy a rendeltetésszerű használat helyreállítására.

4. Záró rendelkezések

6. § Ez a rendelet 2018. július 1-jén lép hatályba.

7. § Ez a rendelet a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról és a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról szóló, 2012. október 25-i 2012/29/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 23. cikkének és 24. cikk (1) bekezdés a) pontjának való megfelelést szolgálja.

8. § Hatályát veszti a tizennegyedik életévét be nem töltött terhelt vagy tanú, valamint a különleges bánásmódot igénylő sértett meghallgatására szolgáló rendőrségi helyiség kialakításáról és ellenőrzéséről szóló 34/2015. (XI. 10.) IM rendelet.

1. melléklet a .../2018. (...) IM rendelethez

A különleges helyiségek méretével, felszereltségével és berendezésével összefüggő szakmai követelmények

1. A különleges helyiségnek legalább 2,5 méteres belmagasság mellett minimum 13 m² alapterületűnek kell lennie.
2. A különleges helyiségnek – az ablakkeretet nem beleszámítva – legalább 1,3 m²-es felületű, természetes megvilágítást biztosító üvegfelülettel kell rendelkeznie.
3. A különleges helyiségnek az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet 90. §-ában foglaltaknak megfelelő szellőzéssel kell rendelkeznie.
4. A különleges helyiségben biztosítani kell 0,5 méter magasságban a minimum 20 °C-os hőmérsékletet.
5. A különleges helyiség bejáratát – ha a szoba olyan épületrészben van, illetve olyan folyosóról nyílik, ami az ügyfélforgalom számára nyitott, vagy ahol terheltek akár átmenetileg tartózkodhatnak – hangszigeteléssel kell ellátni.
6. Az 1. § (2) bekezdése szerinti követelményeknek való megfelelést berendezési tárgyak, bútorok, függöny, valamint játszósarok kialakításával kell biztosítani. Ennek során úgy kell eljárni, hogy a helyiség falszíne, a függönyök és bútorok színe nyugtató, otthonos hatást keltsen és nélkülözze a figyelmet elvonó díszítéseket, képeket, mintákat. A bútorzat tartalmazzon egy, a jegyzőkönyvvezetéshez munkaállomásként használt íróasztalt a hozzá tartozó irodai székkal, egy legalább 2 személyes kanapét, dohányzóasztalt és legalább egy gyermekszéket. A játszósarokban elhelyezhető játszószőnyeg, valamint egy darab nyitott szekrény a gyermekek életkori sajátosságaihoz és mindkét nem igényeihez igazodó játékokkal, foglalkoztató eszközökkel. Biztosítani kell a környezet balesetmentességét és a veszélyforrások kiküszöbölését.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az Országgyűlés 2017. június 13-án elfogadta az új büntetőeljárási kódexet. A 2018. július 1-jén hatályba lépő új törvény számos új jogintézményt vezet be, egyeseket átnevez vagy tartalmilag más módon szabályoz, mint a hatályos büntetőeljárásról szóló törvény. A jogrendszer koherenciájának megteremtése érdekében, illetve a büntetőeljárások hatékony működéséhez, működtetéséhez elengedhetetlen e változások átvezetése a teljes jogrendszeren.

Ezért első körben sor került valamennyi érintett törvényi rendelkezés felülvizsgálatára és azoknak az új Be.-hez történő hozzáigazítására. Ennek a folyamatnak a végére került pont a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2017. évi CXCVII. törvény elfogadásával, amelynek révén – a sarkalatos törvényi rendelkezések kivételével – törvényi szinten teljessé vált az új Be. rendelkezéseivel való összhang.

A törvényi szintű módosításokat követően az új Be.-vel való összhang megteremtését célzó jogalkotási munka következő fontos lépését a rendeleti szintű jogszabályok felülvizsgálata jelenti, új kormányrendeletek és miniszteri rendeletek megalkotása vagy a már meglévő rendeletek módosítása révén. Ezek tekintetében is szükséges ugyanis biztosítani az új Be.-nek és az ennek megfelelően már módosított törvényeknek való tartalmi és terminológiai megfelelést.

Erre figyelemmel megtörtént a tizennegyedik életévét be nem töltött terhelt vagy tanú, valamint a különleges bánásmódot igénylő sértett meghallgatására szolgáló rendőrségi helyiség kialakításáról és ellenőrzéséről szóló 34/2015. (XI. 10.) IM rendelet felülvizsgálata is, amelynek eredményeként új IM rendelet kiadása vált szükségessé.

Az új rendelet szabályozása követi a 34/2015. (XI. 10.) IM rendelet szerkezeti felépítését, rendelkezéseit. A két jogszabály közötti eltérést alapvetően terminológiai, technikai változásból fakadó különbségek jelentik.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

az 1-2. §-hoz

Az új Be. értelmében a különleges meghallgató szoba már nem csak a 14. életévét be nem töltött terhelt, tanú, illetve a különleges bánásmódot igénylő sértett meghallgatására kialakított speciális helyiség. Az új Be. 85. § (1) bekezdés i) pontja értelmében általában kell lehetőséget biztosítani arra, hogy a különleges bánásmódot igénylő személyeket (sértetteket, tanúkat, az új Be. 96. §-ában megjelölt más személyeket) érintő eljárási cselekményeket az erre szolgáló, vagy arra alkalmassá tett helyiségben végezzék el, feltéve, hogy az érintett személy kímélete más módon nem biztosítható. A megváltozott személyi körre, és arra tekintettel, hogy az új Be. már általában az eljárási cselekmények külön helyiségben történő elvégzéséről szól, indokolt volt a terminológiai változást a rendelet szövegén is átvezetni. A szövegben külön utalás történik arra is, hogy az eljárási cselekmény elvégzésére szolgáló különleges helyiséget, ha az szükséges, annak biztosítására is fel lehet használni, hogy az érintett személy az eljárási cselekmény helyszínén a büntetőeljárásban részt vevő más személlyel ne találkozasson.

a 3. §-hoz

A rendelet 3. §-a az eljárási cselekmény elvégzésére szolgáló különleges helyiség használatbavételével kapcsolatos eljárásról rendelkezik.

a 4-5. §-hoz

A rendelet 4-5. §-a az eljárási cselekmény elvégzésére szolgáló különleges helyiség használatának ellenőrzésére vonatkozó szabályokat rögzíti. Az 5. § (1) bekezdése a hatályos szabályozáshoz képest az alkalmasságot megállapító tanúsítvány kiadását követő felülvizsgálat gyakoriságát a „legalább kétévente” határidővel határozza meg. A hatályos szabályozás éves felülvizsgálatról rendelkezik, azonban az ilyen gyakoriságú felülvizsgálat szükségtelen. A „legalább kétévente” fordulat alkalmazása annak lehetőségét is biztosítja, hogy a felülvizsgálat – szükség esetén – hamarabbi időpontban is megtörténhessen.

a 6. §-hoz

A rendelet hatálybalépésének igazodnia kell a Be. hatálybalépéséhez, ezért annak dátuma 2018. július 1-je.

a 7. §-hoz

A rendelet 7. §-a a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról és a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról szóló 2012/29/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést rögzíti.

a 8. §-hoz

A rendelet 8. §-a a tizennegyedik életévét be nem töltött terhelt vagy tanú, valamint a különleges bánásmódot igénylő sértett meghallgatására szolgáló rendőrségi helyiség kialakításáról és ellenőrzéséről szóló 34/2015. (XI. 10.) IM rendelet hatályon kívül helyezéséről rendelkezik.